

A Soproni Egyetem erdőmérnöki szak új tantervének elemzése a műszaki képzések oldaláról

2022. szeptember 19-én az Erdészeti Információs Központban együttes ülést tartott az OEE Gépesítési Szakosztálya és Erdőhasználati Szakosztálya, a címben jelzett kérdéskört áttekintve, az alábbi napirenddel: *Oktatás a 2022. évi tantervi reform után* (előadó: *dr. habil. Kovács Gábor* egyetemi docens, oktatási dékánhelyettes), *Tájékoztató az erdőhasználat oktatásáról* (előadó: *dr. Szakálosné Mátyás Katalin* egyetemi adjunktus), *Tájékoztató az erdőszéti géptan oktatásáról* (előadó: *dr. habil. Czupy Imre* egyetemi docens).

Az első napirendi pontban *dr. habil. Kovács Gábor* bemutatta az új tantervet, ismertette összeállításának folyamatát, a tanterv készítésének alapkoncepcióit, és a véglegesítés előtti egyeztetési folyamatokat.

A második napirendi pontban *dr. Szakálosné Mátyás Katalin* az erdőhasználat tantárgyainak tantervi helyét, és azok új keretek közti tartalmát ismertette.

A harmadik napirendi pontban *dr. habil. Czupy Imre* az erdőszéti géptan oktatásnak múltját foglalta össze, és változta annak lehetőségét, hogyan lehet az új tanterv keretei között tartani a géptanoktatás színvonalát.

Az elhangzottakkal kapcsolatos véleményemet – amelynek lényegét az ülésen, hozzászólásomban el is mondtam – a következőkben foglalom össze.

Az erdőmérnöki szak új tanterve egy logikusan felépített, követhető tanterv, de egy olyan tanterv, amelynek tartalma a korábbiakhoz képest – *a műszaki ismeretek rovására* – erősen eltolódott a biológiai ismeretek irányába.

Az új tantervben minden műszaki diszciplína óraszámja csökkent, és különösen igaz ez a géptan területére. A géptani témakörök oktatására a korábbi tanterv 9 órájával szemben mindösszesen 4 óra jutott, továbbá kikerült abból az első tanév utáni 4 hetes gépesítési gy-

akorlat is, amely a gimnáziumokból érkezők számára volt kötelező.

Abban az időszakban, amikor az Erdészeti Géptani Tanszékét és jogutód intézetét vezettem, 1985–2014 között, volt olyan tanterve is az erdőmérnöki szaknak, amelyben – a munkavédelemmel együtt – 16 óra jutott a gépesítési ismeretekre. Ennek a jelenlegi csak a negyed része, ami elfogadhatatlanul kevés.

A géptani terület háttérbe szorítása annak ellenére történt, hogy:

- az új tanterv alapkoncepciói között (az előadó által is megfogalmazottan) szerepelt a következő elvárás: „*Valósítsa meg a modernizációt, a jövő trendjeit az oktatásban*”; valamint,
- *a gyakorlatból kapott vélemények között az első harmadban szerepelt az az elvárás, hogy növekedjen a műszaki oktatás aránya.*

Nem tartom helyesnek azt az irányt, amely az erdőmérnökképzésben tovább csökkenti a műszaki oktatás volumenét, *gyakorlatilag megszünteti a fizika, a mechanika és az általános géptan – melyen belül korábban anyagismerettan, gyártástechnológia, gépelemek és hidraulika oktatása folyt – témaköreinek oktatását.*

Míndez történik akkor, amikor:

- a mai világ egyre emelkedő műszaki színvonala ennek ellenkezőjét (a műszaki, ezen belül a gépesítési tantárgyak számának növelését) tenné szükségessé;
- Magyarország az Ipar 4.0 (negyedik ipari forradalom) időszakát éli, a világban pedig már egyre hangsúlyosabb a Forestry-4.0 is, amikor is egy mérnökképzésben a műszaki oktatás növelése lenne szükséges;
- a gyakorlatban dolgozó erdőmérnökök munkája a gépek nélkül már elképzelhetetlen;

- minden szakterület gépein, így az erdőszéti gépeken is, egyre szélesebb körben vannak jelen a mechatronikus elemek, és jelenik meg az automatizáció, amelyek szintén a gépesítési tárgykörök oktatására fordított arány növelését teszik indokolttá.

A gépesítési oktatás ilyen volumene mellett feltehető az a kérdés, hogyan oktatják majd a csemetetermesztés, az erdőművelés, az erdővédelem és a fahasználat technológiáit, ha nem ismeretek az azokat megvalósító gépek?

Felvetődik bennem az a kérdés is, hogy az új tanterv kielégíti-e mindenben a vonatkozó jogszabály, az erdőmérnöki szak jelenleg érvényes képzési és kimeneti követelményeinek elvárásait, ugyanis az a műszaki ismeretek oktatását elvárja: „*A képzés célja erdőmérnökök képzése, akik a megszerzett műszaki és gazdasági ismereteik birtokában jártasak az erdőszéti fátermesztési, fahasználati és gazdálkodási szaktudományjaiban...*”

Megjegyzem még, hogy a gyakorlatból kapott visszajelzések szerint már a legutóbbi tanterv képzési folyamatából kikerült erdőmérnökök többségénél is hiányzott az a kellően megalapozott műszaki szemlélet, amit a gyakorlat igényelne. Feltehető az a kérdés, hogy a műszaki oktatás volumenének csök-

kenése mellett *meddig lesz még mérnököknek nevezhető az erdőmérnök.*

A gépesítési oktatás színvonalának tartását és folyamatos emelését selmeci hagyományaink tisztelete is indokolja (Selmecen az önálló géptani oktatás 1808-ban kezdődött, és azóta töretlen).

Prof. dr. Horváth Béla
professor emeritus, SOE EMK
Fotók: **Forestry.com**